

DE GREEN DEAL VAN DE EU OMZETTEN IN LOKALE ACTIES

Verklaring van Europese lokale en regionale leiders

Wij, Europese lokale en regionale leiders, bevestigen dat wij vastbesloten zijn de doelstellingen van de Europese Green Deal in onze regio's gestalte te geven en zo optimale participatie van onze burgers, ondernemingen en lokale gemeenschappen te bevorderen.

Deel I: Preambule

Wij erkennen dat de mondiale situatie kritiek is en dat Europa momenteel met dringende uitdagingen wordt geconfronteerd, waarbij de inspanningen om oplossingen te vinden voor de drievoudige planetaire crisis¹ worden bedreigd door onstabiele geopolitieke omstandigheden. In dit verband vormt de Europese Green Deal een transformatieve visie op de duurzame toekomst van Europa, die moet worden beschermd en verder ontwikkeld.

Nu de EU een nieuwe fase ingaat na de verkiezingen van 2024 en aan de uitvoeringsfase van de Green Deal begint, moet er veel meer nadruk worden gelegd op het formuleren van beleidsmaatregelen die de uitrol van no-regretmaatregelen mogelijk maken en die de uitvoering van lokale oplossingen voor zowel mitigatie van als aanpassing aan de klimaatverandering versnellen. Deze zullen tastbare meerwaarde opleveren voor bedrijven en gemeenschappen en tegelijkertijd de transitie naar klimaatneutraliteit versnellen.

Lokale en regionale overheden spelen een cruciale rol bij de uitvoering van de Europese Green Deal. Aangezien wij dicht bij burgers en bedrijven staan, bevinden we ons in een uitstekende positie om lokale belanghebbenden en gemeenschappen te overtuigen door de nodige voorwaarden te scheppen en lokale initiatieven te ondersteunen en ervoor te zorgen dat de Europese Green Deal wordt omgezet in zinvolle, doeltreffende en tastbare maatregelen die iedereen ten goede komen.

Om onze belofte waar te maken, moeten we in de juiste context te werk gaan. Terwijl we ons richten op het ontwerpen van strategieën om burgers, belanghebbenden en ondernemingen voor de Green Deal warm te maken, moet onze capaciteit om te mobiliseren en uit te voeren sterker worden verankerd in de Europese Green Deal. Tegelijkertijd moet bij de ontwikkeling van het Europees wetgevings- en ondersteunend kader rekening worden gehouden met onze behoeften, belemmeringen en kansen.

¹ [What is the Triple Planetary Crisis? | UNFCCC](#).

Wij, Europese lokale en regionale leiders:

- bevestigen dat wij vastbesloten zijn om als belangrijke bondgenoten van de Europese Unie en de lidstaten op te treden bij de **uitvoering van ambitieuze en transformatieve maatregelen** die gericht zijn op de concrete uitvoering van de Europese Green Deal;
- herhalen dat wij bereid zijn **meer capaciteiten en vaardigheden** op te bouwen om Green Deal-projecten uit te voeren en innovatie, samenwerking en burgerbetrokkenheid binnen en tussen onze verschillende beleidsterreinen te bevorderen;
- benadrukken dat lokale en regionale overheden tal van **op maat gemaakte concrete acties en doelstellingen** initiëren om burgers, belanghebbenden en ondernemingen actief bij het proces te betrekken. Er moet echter worden gewerkt worden aan een **betere integratie van multilevel governance en rechtstreekse toegang tot financiering**;
- juichen toe dat het aantal **ondersteunende instrumenten van de EU²** voor lokale en regionale overheden op verschillende beleidsterreinen van de Europese Green Deal **toeneemt**. We **waarschuwen** er echter voor dat deze proliferatie mogelijk geen vergelijkbare toename van het meetbare effect ervan³ te zien zal geven.

Deel II: Aanbevelingen

In dit verband willen wij, Europese lokale en regionale leiders:

1. de medewetgevers en de lidstaten oproepen om effectieve **bestuursprocessen op meerdere niveaus** opnieuw te ontwerpen die volledige erkenning, zichtbaarheid en steun bieden om versnelde en ruimere maatregelen van lokale en regionale actoren mogelijk te maken, tegelijkertijd in het besef van onze uiteenlopende omstandigheden en middelen om klimaatneutraliteit en veerkracht gestalte te geven;
2. de medewetgevers en de lidstaten verzoeken verbeteringen in te voeren voor een geharmoniseerd monitoringsysteem binnen de governance van de energie-unie, zodat de **inspanningen en bijdragen van lokale en regionale overheden kunnen worden geïntegreerd** via monitoringsystemen die stroken met de nationale energie- en klimaatplannen en die rekening houden met de specifieke nationale kenmerken;

² Met inbegrip van initiatieven zoals het Burgemeestersconvenant voor Klimaat en energie, het Green City Accord, het initiatief Circular Cities and Regions, de Intelligent Cities Challenge, en andere.

³ [The impact of EU climate and energy initiatives on cities' climate transition](#), CvdR, Europese Unie, 2023.

3. de Europese Commissie en de lidstaten verzoeken te voorzien in adequate **ondersteuningsplatforms voor vaardigheden en capaciteitsopbouw** voor lokale en regionale overheden en hun belanghebbenden, om de uitvoering van de Green Deal en het toezicht daarop vlotter te laten verlopen;
4. de Europese Commissie verzoeken om ons **flexibelere en inclusievere ondersteunende instrumenten**⁴ te bieden die ons in staat stellen onze unieke opgaven grondiger aan te pakken door gebruik te maken van de kansen die onze lokale en regionale context bieden, en tegelijkertijd de toegankelijkheid en inclusiviteit van de ondersteunende instrumenten en financieringsstromen (zoals onder meer cohesiefondsen, herstelfondsen, Fonds voor een rechtvaardige transitie, sociaal klimaatfonds) voor een bredere groep lokale en regionale overheden te verbeteren;
5. aandringen op meer **synergie tussen de ondersteunende instrumenten van de EU**⁵ en de **initiatieven, planningsprocessen en -maatregelen van de lidstaten**, teneinde de wederzijdse versterking en inclusiviteit te verbeteren en de technische en financiële steun te bieden die lokale en regionale overheden nodig hebben om de Europese Green Deal in de praktijk uit te voeren;
6. vragen om de nadruk te leggen op **synergie tussen bestaande EU-financiering en ondersteunende instrumenten**⁶ om grotere effecten te bereiken en contraproductief verkokerd beleid, dubbel werk en onnodige administratieve lasten uit de weg te ruimen;
7. de medewetgevers oproepen om **extra financiële steun van de EU te reserveren die rechtstreeks naar** de uitvoering van de Green Deal op lokaal en regionaal niveau **gaat**, om ervoor te zorgen dat er na de politieke toezeggingen solide implementatietrajecten worden gecreëerd;
8. aandringen op meer **afstemming en integratie tussen de EU-fondsen voor regionaal en cohesiebeleid** en de doelstellingen van de Green Deal en ondersteunende instrumenten⁷ voor lokale en regionale overheden;

⁴ Met inbegrip van initiatieven zoals het Burgemeestersconvenant voor Klimaat en energie, het Green City Accord, het initiatief Circular Cities and Regions, de Intelligent Cities Challenge, en andere.

⁵ Idem.

⁶ Idem.

⁷ Idem.

9. pleiten voor de invoering van meer **prestatiegerichte financiering**, met mechanismen die lokale overheden belonen op basis van de bereikte ecologische, sociale en schone economische doelstellingen, rekening houdend met de specifieke nationale kenmerken van elke lidstaat;
10. pleiten voor nauwere samenwerking tussen de Europese Commissie en het Comité van de Regio's via een **Green Deal Going Local-taskforce** die als knooppunt fungeert voor samenwerking met lokale en regionale overheden, de inspanningen van de ondersteunende instrumenten van de EU coördineert en richtsnoeren verstrekt om het Green Deal-beleid van de EU af te stemmen op de lokale en regionale capaciteiten en behoeften.

Deel III: Conclusie

Voor een succesvolle uitvoering van de Europese Green Deal is het van essentieel belang dat lokale en regionale overheden kunnen fungeren als belangrijke aanjagers van verandering.

Door **onze capaciteiten te versterken, gerichte financiële steun te verlenen, beleidsmuren af te breken en structurele dialogen op te zetten**, kan de EU het potentieel benutten van lokale en regionale initiatieven die een duurzame transformatie stimuleren en tegelijkertijd aansluiten bij de lokale en regionale omstandigheden. Deze aanpak maakt gebruik van het vertrouwen dat burgers en bedrijven in hun lokale en regionale overheden hebben, zorgt voor voortdurende coördinatie en afstemming en verandert de Europese Green Deal van een louter streven in tastbare werkelijkheid.